

VLASTNÍ KOTELNA znamená odpovědnost a starosti

Při úvahách o odpojení od soustav zásobování teplem a zřízení vlastního zdroje tepla osazeného kotli se běžně uvádějí a porovnávají ekonomické náklady na palivo a spotřebu elektrické energie. Zapomíná se ale na náklady při zřizování nových kotelen a během provozu kotelen na náklady na základě zákony vynucených revizí, kontrol, odborných prohlídek a nutných kvalifikačních předpokladů. Zpravidla vůbec se pak nezvažuje právní odpovědnost nových provozovatelů.

■ Zeptali jsme se pana Aloise Matějáka, předsedy Asociace tlakových zařízení, na základní podmínky, které teplárenská společnost při výrobě a dodávce tepla zajišťuje a které si v případě odpojení bude muset zajistit bytový dům sám.

„Při montáži zařízení musí mít firma oprávnění k montáži plynových zařízení a její pracovníci osvědčení od Technické inspekce České republiky (TI ČR). Při odpojení od teplárny je už v této fázi projektu nutné zajistit podle vyhlášek 13 revizí, zkoušek, kontrol a odborných prohlídek, včetně odborné prohlídky, je-li výkon jednoho kotle větší než 50 kW nebo součet všech kotlů větší než 100 kW. To už odpovídá bytovému domu zhruba s 24 byty. Dále je potřeba udělat revize plynového a elektrického zařízení a hromosvodů, spalinových cest a komínů. A pak vyhotovit řadu zápisů o různých zkouškách, servisu či měření emisí. Jednotlivé zápisy musí být prokazatelné s podpisy příslušných osob. Nestačí, jak se někdy stává, že zápis o topné zkoušce a zkouškách se omezí na konstatování – Provedeno.“

■ Málokdo z představenstva družstva a společenství vlastníků jednotek si dnes uvědomuje, že nese i osobní zodpovědnost za kotelnu jako provozovatel...

„Máte pravdu, jejich povinnosti jsou státem vynucené a uvedeny v příslušných zákonech, vyhláškách, nařízeních vlády a normách. Je třeba zajistit, respektive jmenovat osobu zodpovědnou za provoz tlakových nádob stabilních (TNS) a osobu zodpovědnou za plynové zařízení. Doporučuji jmenovat osobu zodpovědnou za kotelnu. Není-li osoba jmenovaná, nese plnou zodpovědnost předseda. Dále je povinen určit obsluhu TNS (expanzomat) dle ČSN 69 0012, plynového zařízení dle vyhlášky č. 21/79 Sb. a nízkotlaké kotelny dle vyhlášky 91/93 Sb. a zajistit jim příslušnou kvalifikaci (výškolení). Jmenování musí být prokazatelné a s uvedením povinností dle příslušných uvedených norem. Je-li plynové zařízení pouze potrubím (není například regulační stanice), stačí pouze pro plynové zařízení osvědčení dle vyhlášky 91/93 Sb. U kotlů do 50 kW a kotelen do součtu výkonů menších než 100 kW nemusí být osvědčení, ale musí být obsluha prokazatelná a jmenovitě určená a té musí být prokazatelně předán návod výrobce kotle na obsluhu. Dále je předseda povinen vydat Místní provozní předpis (MPP – řád). V MPP je nutno určit způsob obsluhy, občasná/trvalá, a zejména četnost kontrol. MPP musí obsahovat i jmenovitě určení obsluhy a zajistit její kvalifikaci, výškolení a vystavení osvědčení. Určení musí být jmenovitě a prokazatelné. Nemůže to být tak, že každý

týden nebo měsíc obsluhuje jeden z nájemníků. Muselo by být střídání přesně určeno v MPP a všichni by museli mít kvalifikaci. Dále u kotlů s menším výkonem musí být nějakým dokladem, například instrukcí předsedy, určeny povinnosti obsluhy kotlů, například zkoušení bezpečnostní výstroje, kontroly plynových zařízení, způsob obsluhy a jiné činnosti vyplývající z atypických zařízení kotelny s menším výkonem do 50 kW.“

■ Jaké další úkony teplárna s dodávkou tepla zajišťuje, ale v případě odpojení budou podle vyhlášky 91/93 Sb. přeneseny na bedra provozovatele nové domovní kotelny?

„Provozovatel, dnes teplárna, respektive po odpojení osoba zodpovědná, musí zajistit při provozování přes dvacet odborných prohlídek, provozních revizí, kontrol, servisů, kalibrací a zápisů. Tyto povinnosti provozovatele by měl uvést výrobce (montážní firma) v návrhu MPP (řádu). Dle mého osobního názoru by to měl uvést projektant v projektu. Ani v jednom případě jsem se nesešel s vyhodnocením rizik s uvedením výše uvedených povinností z toho vyplývajících. V textech odborných cechů se uvádí, že vzniká až 300 úrazů a úmrtí v plynových kotelnách. Dle mého názoru je velká část těchto úrazů zapříčiněna neodborným způsobem provozu, nedostatečnou kontrolou a údržbou. Jak to, že nekonal SUIP – OIP (Státní úřad inspekce práce – Oblastní inspektorát práce)? Několikrát se mi stalo, že předseda/předsedkyně družstva, SVJ si mě pozval, abych provedl odbornou prohlídku dle vyhlášky. Když jsem vyjmenoval všechny povinnosti a chtěl jsem o tom doklady, tak většinou reagovali – Tak to ne, za tak nízký peněz neponesu za to odpovědnost – a z funkce odstoupili. Úplně je chápu. Předsedkyně je většinou žena v domácnosti nebo ekonomka a o problémech kotelny nic neví.“

■ Co byste tedy doporučil, pokud má někdo pocit, že odpojením od teplárny ušetří peníze i starosti?

„Ze všeho nejdříve ještě jednou důkladně zvážit, zda se skutečně odpojení od teplárny vyplatí. Není ani povinností výrobce nebo projektanta, který navrhoval odpojení od SZT, aby budoucího provozovatele na výše uvedené skutečnosti a s tím spojené náklady upozornil. Dle zákona 309/2006 Sb. o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci musí provozovatel zajistit, aby zařízení bylo pravidelně a řádně udržováno, kontrolováno a revidováno. Bezpečným řešením je svěřit provádění potřebných činností firmě disponující požadovaným oprávněním a související náklady promítnout do kalkulace výsledné ceny tepla. Jestliže to dělá teplárna, tak všechny oprávněné náklady má v ceně tepla. Takže původně levné teplo z domovní kotelny se při započtení dalších nákladů, vyvolaných výše uvedenými povinnostmi, může cenově srovnat nebo i převýšit současnou cenou tepla z teplárny. Proč pak měnit způsob vytápění a nést osobní zodpovědnost?“

Podrobný rozpis povinností naleznete na stránkách o dálkovém vytápění www.naseteplo.cz/

Kontakt: Alois Matěják, matejak@tlakinfo.cz,
nezávislý auditor a předseda Asociace pracovníků tlakových zařízení (ATZ).